

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

Е

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ

Бања Лука, август 2015. године

ЗАКОН О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се опорезивање добити правних лица у Републици Српској и страних правних лица која остварују приход у Републици Српској.

Члан 2.

Појмови у смислу овог закона имају сљедеће значење:

1) правно лице је лице које је регистровано за самостално обављање дјелатности ради стицања добити у складу са законима Републике Српске,

2) страно правно лице је правно лице које има сједиште у иностранству,

3) пословна јединица страног правног лица (у даљем тексту: стално мјесто пословања) је стално мјесто пословања страног правног лица гдје се пословање одвија у потпуности или дјелимично,

4) камата представља било који износ који треба да се плати у новцу или натура за кориштење новца, било да се плаћа обавеза по дугу или депозиту или у складу са уговором о лизингу, продаји на отплату или некој другој врсти продаје на одгођено плаћање,

5) основица имовине је цијена коштања или набавна цијена неке имовине и користи се за израчунавање добити и губитка од продаје или трансфера имовине и у сврху амортизације,

6) усклађена основица имовине је основица умањена за амортизацију и увећана за трошкове инвестирања и друге трошкове који се не одбијају, а који повећавају вриједност имовине,

7) инвестициона имовина је сва имовина коју посједује порески обвезник, а која се не користи за обављање дјелатности пореског обвезника и

8) финансијска институција обухвата банке, осигуравајућа друштва, друштва за реосигурање, лизинг друштва, микрокредитна друштва, берзе, добровољне пензионе фондове, друштва за управљање инвестиционим фондовима, инвестиционе фондове, брокерска и дилерска друштва.

ГЛАВА II ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК

Члан 3.

У складу са одредбама овога закона, порески обвезник је:

1) правно лице из Републике Српске за добит коју оствари из било ког извора у Републици Српској, Федерацији БиХ, Брчко Дистрикту БиХ или у иностранству,

2) пословна јединица правног лица са сједиштем у Федерацији БиХ или Брчко Дистрикту БиХ за добит коју оствари на територији Републике Српске,

3) странo правно лице које обавља дјелатност и има стално мјесто пословања у Републици Српској, за добит која се односи на то стално мјесто пословања,

4) странo правно лице које остварује приход од непокретности које се налазе у Републици Српској, за добит која се односи на те непокретности,

5) странo правно лице које остварује приход у Републици Српској, а није обухваћено т. 3) и 4) овог члана, опорезује се порезом по одбитку у складу са главом VI овог закона и

6) правно лице наведено у т. 1), 2) и 3) овог члана и у случају да својом пословном дјелатношћу оствари губитак у тој пореској години.

Члан 4.

(1) Порез на добит не плаћају сљедећа лица:

1) Централна банка Босне и Херцеговине,

2) органи и институције Републике Српске и јединице локалне самоуправе,

3) привредна друштва основана у складу са прописима о запошљавању инвалида,

4) јавне установе, овлаштени регулаторно-надзорни органи финансијског сектора, заводи, вјерске заједнице, политичке партије, синдикати, коморе, удружења, добровољна ватрогасна друштва, заједнице, савези, друштва, задужбине, фондације и друга правна лица која су регистрована за обављање недобитне дјелатности и која остварују приходе: из буџета или јавних фондова, од спонзорства или донација у новцу или натури, чланарина, као и приходе од продаје или преноса добара, осим добара која се користе или су се користила за обављање дјелатности на тржишној основи.

(2) Уколико лица из става 1. тачка 4) овог члана врше и дјелатности на тржишној основи и остварују приходе из тржишних извора, обвезници су пореза на добит, за добит коју остваре обављањем таквих дјелатности.

ГЛАВА III ПОРЕСКА ОСНОВИЦА

Члан 5.

(1) Пореска основица за пореску годину је разлика између опорезивих прихода и расхода који се одбијају за ту пореску годину, у складу са овим законом.

(2) Приликом утврђивања пореске основице, добит пословне јединице правног лица са сједиштем у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ одговара оној добити коју би остварила пословна јединица да је самостално и независно правно лице, која обавља исту дјелатност под истим или сличним условима као и правно лице чија је пословна јединица.

1. Усклађивање прихода

Члан 6.

Опорезиви приход у циљу израчунавања пореске основице укључује укупан приход исказан у билансу успјеха, у складу с прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија, осим прихода који у складу са овим законом имају другачији третман.

Члан 7.

Сљедећи приходи се не укључују у обрачун пореске основице:

- 1) дивиденда и удјели у добити у другом правном лицу са сједиштем у Републици Српској, уколико се исплаћују из добити на коју је обрачунат и плаћен порез на добит,
- 2) приход у облику номиналне или уговорене камате на дужничке хартије од вриједности које емитује Република Српска и јединице локалне самоуправе у њеном саставу,
- 3) камата на депозите у банци,
- 4) добици утврђени директно у капиталу,
- 5) приход од укидања резервисања и
- 6) приходи од усклађивања вриједности имовине, која у складу са овим законом подлијеже амортизацији.

2. Усклађивање расхода

Члан 8.

Ради израчунавања пореске основице признају се расходи исказани у билансу успјеха у складу с прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија, осим расхода који у складу са овим законом имају другачији третман.

Члан 9.

Сљедећи расходи се не признају при утврђивању пореске основице:

- 1) расходи који се не могу доказати вјеродостојним књиговодственим исправама,
- 2) камате због неблаговремено плаћених обавеза,
- 3) новчане казне, уговорне казне и пенали,
- 4) расходи принудне наплате јавних прихода,
- 5) расходи који се односе на неопорезиви приход из члана 7. овог закона,
- 6) губици на залихама због истека рока трајања залиха, као и расходи у вези са уништењем тих залиха,
- 7) исправка вриједности појединачних потраживања од лица којима се истовремено дугује,
- 8) поклони и прилози дати политичким странкама и организацијама,
- 9) порез по одбитку из главе VI овог закона, који је обрачунат и плаћен на терет исплатиоца,
- 10) губици утврђени директно у капиталу,
- 11) расходи од усклађивања вриједности имовине, која у складу с овим законом подлијеже амортизацији и
- 12) расходи који нису у вези с дјелатношћу коју порески обвезник обавља, осим ако ти расходи могу довести до остварења прихода по истом основу.

Члан 10.

(1) Трошкови материјала и набавна вриједност продате робе признају се у износима обрачунатим примјеном просјечне пондерисане цијене или FIFO (енгл. first input – first output) методе, у складу са прописима којима се уређује рачуноводство.

(2) Набавна вриједност залиха на почетку и на крају пореске године исказује се примјеном исте методе утврђивања набавне вриједности залиха.

Члан 11.

(1) Губицима на залихама сматрају се губици који настају током чувања, при манипулацији, као посљедица природних утицаја, технолошких процеса или као посљедица предузимања неопходних радњи у поступку чувања, производње и промета залиха.

(2) Губици на залихама по основу квара, лома, кала и растура признају се као порески допустиви расходи до износа прописаног нормативом расхода од количине робе која је у одређеном периоду набављена, прерађена, произведена или продата.

(3) Утврђивање губитака на залихама врши пописна комисија пореског обвезника и о извршеном попису обавезно сачињава записник и пописну листу, који се сматрају књиговодственом исправом, без које се губитак залиха не може признати.

(4) За утврђивање губитка на залихама код пореских обвезника на које се не може примијенити норматив из става 2. овог члана, примијениће се одговарајући нормативи Привредне коморе Републике Српске.

(5) Мањак залиха који се може правдати вишом силом је порески признат расход, највише до износа који је евидентиран у пословним књигама пореског обвезника, а мањак се утврђује пописом од пописне комисије надлежног органа, о чему се сачињава записник и пописна листа. У смислу овог закона, под вишом силом подразумијевају се елементарне непогоде и природне катастрофе (поплава, пожар, земљотрес и друго) проглашене на основу акта надлежног органа.

(6) Министар финансија (у даљем тексту: министар) доноси правилник којим се прописују нормативи из става 2. овог члана.

Члан 12.

(1) Амортизација сталних средстава признаје се као расход у износу обрачунатом на набавну вриједност по линеарном методу примјеном годишњих амортизационих стопа.

(2) Сталним средствима се сматрају нематеријална средства, осим гудвила (енгл. goodwill) и материјална средства (непокретности, постројења, опрема и биолошка средства), чији је вијек употребе дужи од 12 мјесеци.

(3) Амортизацији не подлијежу земљишта, шуме и слична обновљива природна богатства, инвестициона имовина, споменици културе и умјетничка дјела.

(4) Амортизација сталних средстава признаје се као расход од првог дана мјесеца који слиједи након мјесеца у којем је дуготрајна имовина стављена у употребу.

(5) Не признају се расходи амортизације средства са којима се не обавља дјелатност пореског обвезника.

(6) Не признаје се као порески расход амортизација обрачуната на отписану основицу средства.

(7) Амортизација је порески признат расход само за средства која су у власништву пореског обвезника.

(8) Изузетно од става 7. овог члана амортизација је порески признат расход закупцу средстава набављених финансијским лизингом.

(9) Уколико купац побољша изнајмљену имовину, закупцу је дозвољен одбитак за амортизацију у износу амортизације обрачунате за вриједност побољшања, а у случају да закуп истекне прије истека вијека амортизације и не дође до продужења закупа, тада купац има право на одбитак до оног износа који није амортизован у тренутку раскида закупа.

(10) Неотписана вриједност сталних средстава уништених усљед елементарних непогода или природних катастрофа (поплава, пожар, земљотрес и друго) проглашених

на основу акта надлежног органа с којима се не може обављати дјелатност је порески признат расход.

(11) Средства уништена усљед елементарних непогода пописом утврђује пописна комисија надлежног органа, а о извршеном попису сачињава се обавезно записник и пописна листа.

(12) Министар доноси правилник којим се прописују смјернице за примјену годишњих амортизационих стопа и уобичајени период рада.

Члан 13.

(1) У сврху умањења пореске основице расходи по основу сљедећих резервсања се могу одбити:

- 1) за трошкове у гарантном року,
- 2) за трошкове обнављања природних богатстава, уколико нису претходно укључена у набавну вриједност природног богатства,
- 3) за задржане кауције и депозите и
- 4) за накнаде и бенефиције запослених.

(2) Расходи по основу резервсања из става 1. овог члана признају се у периоду када она буду искориштена, односно када обавеза буде измирена и дође до одлива ресурса по основу датог резервсања, под условом да су претходно призната у билансу успјеха.

(3) Ако износ стварно насталих расхода по основу резервсања буде већи од претходно формираног резервсања, разлика се признаје као пореско допустив расход у пореском периоду у којем је настао.

Члан 14.

(1) Обрачунате камате и припадајући трошкови по основу зајма за обављање пословне дјелатности признају се на терет расхода само ако износ камате и припадајућих трошкова који се одбија представља обавезу пореске године у којој се одбијање врши.

(2) Уколико матично правно лице не искористи право на одбитак камате по основу зајма, то право могу искористити зависна правна лица сразмјерно износу искориштеног зајма.

Члан 15.

Издаци за репрезентацију у вези са пословном дјелатношћу пореског обвезника признају се у износу од 30% од трошкова репрезентације (извођење пословних партнера у угоститељске објекте, на спортске приредбе, у позоришта, трошкови рекреације и слично), под условом да су настали ради унапређивања пословања, да су документовани и да њихов прималац није повезано лице.

Члан 16.

Донације у хуманитарне, социјалне, културне и спортске сврхе су порески признат расход у износу до 3% од укупног прихода у тој пореској години.

Члан 17.

Расходи по основу спонзорства су порески признат расход у износу до 2% од укупног прихода у тој пореској години.

Члан 18.

Расходи по основу рекламација производа и услуга признају се приликом утврђивања пореске основице највише до износа од 3% од пословног прихода у тој пореској години.

Члан 19.

Накнадно одобрени попуст се признаје при утврђивању пореске основице код даваоца попушта, под условом да се попуст односи на текућу пореску годину, да је унапријед уговорен и да је доказан вјеродостојном књиговодственом исправом.

Члан 20.

Пореском обвезнику се признају расходи по основу датих стипендија ученицима и студентима који су на редовном школовању до износа на који се не плаћа порез на доходак.

Члан 21.

(1) Пореским обвезницима, изузев финансијских институција, признаје се на терет расхода исправка вриједности сумњивог потраживања која проистекне у вези с продајом робе или услуга, али само ако је приход од продаје био претходно укључен у пореску основицу пореског обвезника.

(2) Потраживање из става 1. овог члана сматра се сумњивим ако није наплаћено у року од 12 мјесеци од дана доспијећа потраживања на наплату и ако је порески обвезник предузео најмање једну од сљедећих мјера за наплату тог потраживања, ако је:

- 1) утужио потраживање,
- 2) поднио захтјев за извршење надлежном суду,
- 3) покренуо поступак принудне наплате,
- 4) потраживање пријављено у стечајном поступку над дужником или
- 5) постигнут споразум са дужником у поступку ликвидације или стечаја.

(3) Сумњива потраживања која су призната као расход, а касније се наплате, укључују се у пореску основицу за пореску годину у којој је извршена наплата.

Члан 22.

(1) Финансијским институцијама, осим осигуравајућим друштвима, признају се расходи по основу индиректног отписа пласмана који су у складу са интерним актима финансијске институције исказани у билансу успјеха у пореском периоду, а највише до износа које прописује Агенција за банкарство Републике Српске.

(2) Осигуравајућим и реосигуравајућим друштвима признају се расходи математичких резерви, које су они дужни да формирају према прописима Агенције за осигурање Републике Српске, под условом да је резерва укључена у биланс успјеха.

(3) Расходи по основу техничких резерви осигуравајућих друштава, осим математичких резерви, признају се приликом умањења пореске основице у висини до 20% износа формираних резерви према прописима Агенције за осигурање Републике Српске, под условом да је резерва укључена у биланс успјеха.

(4) Сва отписана, исправљена и друга потраживања за која је извршено резервисање, а која се касније наплате, у моменту наплате улазе у приходе који се опорезују у складу са овим законом.

Члан 23.

Пословној јединици правног лица са сједиштем у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ признају се општи и административни трошкови тог правног лица који су у вези са приходом пословне јединице, а највише до висине учешћа прихода те пословне јединице у укупном приходу тог правног лица.

3. Капитални добици и губици и порески губитак

Члан 24.

(1) Капитални добици или губици представљају разлику између продајне цијене и усклађене основице имовине која се остварује продајом или трансфером на други начин сталних средстава или инвестиционе имовине.

(2) Продајном цијеном из става 1. овог члана сматра се уговорена цијена, односно тржишна цијена коју утврђује Пореска управа Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа) ако утврди да је уговорена цијена нижа од тржишне.

(3) Капитални добици или губици који настану у току пореске године се признају приликом утврђивања пореске основице.

Члан 25.

(1) Порески губитак представља негативну разлику између прихода и расхода у поступку утврђивања пореске основице.

(2) Порески губитак из става 1. овог члана преноси се и надокнађује умањивањем пореске основице у наредних пет година.

(3) Уколико порески обвезник има губитак у више пореских година, порески губитак из раније пореске године надокнађује се прије пореског губитка из новије пореске године, а рок од пет година за пренос и одбијање пореског губитка од пореске основице тече посебно за сваки порески губитак.

(4) Када је ријеч о страним правним лицима која обављају пословну дјелатност на основу сталног мјеста пословања у Републици Српској узимају се у обзир само опорезиви приходи и расходи који се одбијају, а односе се на то стално мјесто пословања.

(5) Када правно лице из Републике Српске оствари порески губитак који се односи на пословну јединицу у Федерацији БиХ или Брчко Дистрикту БиХ, тај губитак се не може одбити од пореске основице тог правног лица у Републици Српској, нити се пореска основица пореза на добит пословне јединице у Републици Српској правног лица из Федерације БиХ или Брчко Дистрикта БиХ може умањити за губитак тог правног лица из Федерације БиХ или Брчко Дистрикта БиХ.

(6) Када правно лице из Републике Српске оствари губитак који се односи на стално мјесто пословања у иностранству, тај губитак се не може одбити од пореске основице тог правног лица у Републици Српској.

(7) Министар правилником прописује садржај и облик обрасца прегледа насталих, искориштених и неискориштених пореских губитака.

4. Умањење пореске основице за улагање у производњу и запошљавање

Члан 26.

(1) Обвезник који на територији Републике Српске изврши улагање у опрему, постројења и непокретности за обављање регистроване производне дјелатности има право на умањење пореске основице за вриједност извршеног улагања.

(2) Министар доноси рјешење којим утврђује листу дјелатности које се сматрају производним дјелатностима из става 1. овог члана.

(3) Опремом и постројењем из става 1. овог члана сматра се опрема и постројења која се непосредно користе у процесу производње, односно прераде.

(4) Непокретностима из става 1. овог члана сматрају се нови грађевински објекти и земљиште испод њих, а који непосредно служе за обављање дјелатности из става 2. овог члана.

(5) Умањење пореске основице врши се у пореском периоду у којем су опрема, постројења или непокретности из става 1. овог члана стављени у употребу.

(6) Обвезник не може остварити право на умањење пореске основице за опрему, постројења или непокретности које је стекао поклоном.

(7) У случају да су опрема, постројења или непокретности из става 1. овог члана набављени финансијским лизингом, пореска основица се умањује за вриједност отплаћене главнице лизинга у том пореском периоду.

(8) Уколико порески обвезник отуђи или да на кориштење опрему, постројење или непокретност прије истека периода од три године од тренутка њиховог стављања у употребу, губи право из става 1. овог члана и дужан је да обрачуна и плати порез који би био плаћен да није користио право на умањење пореске основице уз припадајућу камату у складу са законом.

Члан 27.

(1) Порески обвезник који у једној календарској години запосли најмање 30 нових радника на неодређено вријеме има право на умањење пореске основице за износ плаћеног пореза на доходак и доприноса за те раднике.

(2) Право на умањење пореске основице из става 1. овог члана порески обвезник може остварити уколико запосли раднике који се налазе на евиденцији Завода за запошљавање Републике Српске.

(3) Право на умањење пореске основице из става 1. овог члана остварује се на крају пореског периода, у години у којој су радници запослени, а након што Пореска управа утврди да се у евиденцији Јединственог система регистрације, наплате и контроле доприноса налази 30 радника више код тог пореског обвезника у односу на крај претходног пореског периода.

(4) Новозапосленим радником из става 1. овог члана сматра се радник са којим је закључен уговор о раду на неодређено вријеме, у складу са прописима којима се уређују радни односи.

(5) Новозапосленим радником из става 1. овог члана не сматрају се лица која су била запослена у зависном или матичном правном лицу пореског обвезника.

(6) Уколико порески обвезник не задржи број радника по основу којих је остварио право на умањење пореске основице најмање три године, не рачунајући годину у којој су запослени, губи право из става 1. овог члана и дужан је да обрачуна и плати порез који би био плаћен да није користио право на умањење пореске основице уз припадајућу камату у складу са законом.

5. Порески третман статусних промјена и ликвидације

Члан 28.

(1) Ако наступи ликвидација пореског обвезника, добит или губитак утврђује се у периоду док траје поступак ликвидације и он се наставља на посљедњи порески период.

(2) Почетни биланс за период ликвидације идентичан је билансу на крају претходног пореског периода, а ако такав биланс не постоји, вриједност имовине и обавеза утврђује се процјеном.

(3) Завршни биланс периода ликвидације показује имовину која се расподјељује на ликвидацијску добит или ликвидацијски губитак.

(4) Имовина се на крају периода ликвидације процјењује по тржишној вриједности.

(5) У случају стечаја, примјењују се одредбе ст. 1. до 4. овог члана.

Члан 29.

(1) Спајањем, припајањем и подјелом сматрају се оне статусне промјене које су извршене у складу са законом којим се уређује област привредних друштава.

(2) Права и обавезе спојених, припојених или подијељених пореских обвезника преузима правни сљедбеник.

(3) Порески обвезници који се спајају, припајају или дијеле достављају Пореској управи финансијске извјештаје и пореску пријаву, рачунајући до дана који претходи дану спајања, припајања или подјеле.

Члан 30.

(1) Ако при спајању, припајању или подјели из члана 29. овог закона постоји континуитет у опорезивању, сматра се да порески обвезник наставља дјелатност, те да то нема утицаја на опорезивање.

(2) Континуитет у опорезивању у смислу става 1. овог члана постоји ако при преносу на друго правно лице не долази до промјена у процјени имовине и обавеза.

(3) Ако се приликом спајања, припајања или подјеле не настављају водити исте књиговодствене вриједности преузете имовине и обавеза, разлика капитала која из промјене произлази сматра се опорезивом добити.

(4) Ст. 1. и 2. овог члана примјењују се независно од тога да ли је ријеч о једном или више лица која су извршила пренос, односно лица која настају.

б. Трансакције између повезаних лица (Правила о трансферним цијенама)

Члан 31.

(1) Трансферном цијеном сматра се цијена настала у вези са трансакцијама средствима и стварањем обавеза између повезаних лица.

(2) Једно лице је повезано са другим када то лице учествује непосредно или посредно у управљању, контроли или капиталу тог другог лица или када исто лице или иста лица учествују непосредно или посредно у управљању, контроли или капиталу оба лица.

(3) Лице учествује непосредно или посредно у управљању, контроли или капиталу другог лица када то лице посједује непосредно или посредно најмање 25% акција или удјела у другом правном лицу или када то лице има фактичку могућност да контролише пословне одлуке другог лица.

(4) Лице има фактичку могућност контроле над пословним одлукама другог лица када:

- 1) има или контролише 25% или више гласачких права у другом правном лицу,
- 2) има контролу над састављањем одбора директора другог правног лица,
- 3) има право на учешће у добити другог лица од 25% или више,
- 4) је члан породице или повезано лице са чланом породице или

5) на други начин има фактичку контролу над пословним одлукама другог лица.

(5) Члановима породице из става 4. тачка 4) овог члана сматрају се: брачни и ванбрачни супружници, дјеца и усвојеници, родитељи и усвојиоци, браћа и сестре, односно сродници у правој линији без обзира на степен, у побочној линији до трећег степена, као и тазбинско сродство до другог степена.

Члан 32.

(1) Порески обвезник који има једну или више трансакција са повезаним лицима дужан је да утврди своју опорезиву добит на начин који је у складу с принципом „ван дохвата руке“.

(2) Пореска основица пореског обвезника који има једну или више трансакција с повезаним лицима у складу је са принципом „ван дохвата руке“, уколико се услови под којима се трансакције са повезаним лицима обављају не разликују од услова који би постојали између неповезаних лица у упоредивим трансакцијама обављеним под упоредивим околностима.

(3) Трансакција између неповезаних лица из става 2. овог члана је упоредива са трансакцијом између повезаних лица:

1) када не постоје значајне разлике између трансакција које би могле да материјално утичу на финансијски индикатор који се испитује у складу са одговарајућом методом за провјеру трансферних цијена или

2) када је, упркос постојању значајних разлика из тачке 1) овог става, разумним прецизним прилагођавањима релевантног финансијског индикатора елиминисан ефекат таквих разлика.

(4) Уколико услови трансакције са повезаним лицем нису у складу с принципом „ван дохвата руке“, Пореска управа ће повећати пореску основицу пореског обвезника тако што ће или повећати опорезиви приход или смањити признате расходе да би се остварила усклађеност са принципом „ван дохвата руке“.

Члан 33.

(1) За утврђивање усклађености трансакција између повезаних лица са принципом „ван дохвата руке“ користи се једна од сљедећих метода:

1) метода упоредиве цијене на тржишту,

2) метода цијене коштања увећана за уобичајену зараду (метода трошкова увећаних за бруто маржу),

3) метода препродајне цијене,

4) метода трансакционе нето марже,

5) метода подјеле добити,

6) било која друга метода којом је могуће утврдити цијену трансакције по принципу „ван дохвата руке“, под условом да примјена метода наведених у т. 1) до 5) овог става није могућа.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, приликом утврђивања цијене трансакције по принципу „ван дохвата руке“, може се користити и комбинација више метода, када је то потребно.

Члан 34.

(1) Порески обвезник који има трансакције са повезаним лицима обавезан је да у вријеме подношења пореске пријаве пореза на добит посједује документацију о трансферним цијенама, која садржи довољно података и анализе на основу којих се може потврдити да су услови трансакција са повезаним лицима у складу са принципом „ван дохвата руке“.

(2) Порески обвезник дужан је да документацију и анализе о трансферним цијенама из става 1. овог члана достави Пореској управи у року од 30 дана од дана пријема захтјева Пореске управе за њену доставу.

(3) Порески обвезник који има трансакције са повезаним лицем у износу изнад прага који пропише министар, дужан је да поднесе годишњу пријаву контролисаних трансакција.

Члан 35.

Министар доноси правилник којим се уређује примјена правила о трансферним цијенама из чл. 31, 32, 33. и 34. овог закона.

ГЛАВА IV ПОРЕСКА СТОПА, ПОРЕСКА ГОДИНА, ПРИЈАВА И АКОНТАЦИЈЕ

Члан 36.

(1) Порез на добит се плаћа по стопи од 10% на пореску основицу за ту пореску годину.

(2) Порез по одбитку утврђује се по стопи и на начин који је прописан одредбама у глави VI овог закона.

Члан 37.

(1) Пореска година за правна лица је календарска година.

(2) У случају када правно лице постане порески обвезник током пореске године или престане да буде порески обвезник током пореске године, пореска година је период у календарској години када је одређено правно лице било порески обвезник.

(3) Уколико страном правно лице обавља пословну дјелатност преко сталног мјеста пословања у Републици Српској, онда се пореска година страног правног лица може користити за утврђивање добити која се односи на то стално мјесто пословања у Републици Српској на основу посебног акта Министарства финансија.

Члан 38.

(1) Пореска пријава за пореску годину подноси се Пореској управи најкасније у року од 90 дана након завршетка пореске године, а у случају календарске пореске године, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

(2) Порески обвезник је дужан да плати порез на добит по коначној пријави у року из става 1. овог члана.

Члан 39.

(1) Порез на добит плаћа се аконтативно, мјесечно, до десетог у мјесецу за претходни мјесец, а на основу података из годишње пореске пријаве за претходну пореску годину.

(2) Уколико порески обвезник планира да ће у текућој години остварити већу или мању добит, може поднијети захтјев за утврђивање аконтације пореза на добит у складу са планом.

(3) Правно лице које се први пут региструје као порески обвезник дужно је да поднесе пореску пријаву са процјеном добити до краја пореске године у року од 30 дана од дана почетка обављања пословне дјелатности.

(4) Министар доноси правилник којим прописује садржај и форму образаца из овог члана и члана 38. овог закона.

ГЛАВА V
ОПОРЕЗИВАЊЕ СТРАНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА ПРИХОД ОСТВАРЕН У
РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 40.

(1) Страно правно лице које обавља пословну дјелатност преко сталног мјеста пословања у Републици Српској плаћа порез на добит на пореску основицу која се односи на то стално мјесто пословања.

(2) Пореска основица из става 1. овог члана одређује се у складу са одредбама које су прописане у глави III овог закона, тако да се:

1) само приходи који се односе на стално мјесто пословања укључују у утврђивање пореске основице и

2) само расходи који су у вези са приходима тог сталног мјеста пословања укључују у расходе који се одбијају.

(3) Камата и припадајући трошкови по основу зајма, које одобрава страно правно лице свом сталном мјесту пословања, не признају се као расход сталног мјеста пословања.

(4) Расходи сталног мјеста пословања према свом сједишту по основу ауторског права и сродних права и права индустријске својине се не признају.

(5) Сталном мјесту пословања у Републици Српској признају се општи и административни трошкови страног правног лица који су у вези са приходима сталног мјеста пословања, а највише до висине учешћа прихода сталног мјеста пословања у укупном приходу страног правног лица.

(6) Трошкови из става 5. овог члана доказују се актом страног правног лица о критеријумима и методама алокације, те другим доказима којима се доказује да су дати трошкови у вези са остварењем прихода сталног мјеста пословања у Републици Српској.

Члан 41.

(1) Стално мјесто пословања страног правног лица је мјесто у Републици Српској гдје страно правно лице обавља дјелатност у Републици Српској у цијелости или дјелимично, а подразумијева нарочито:

1) мјесто руковођења, филијалу, канцеларију, творницу, продавницу, радионицу, рудник, извор нафте или гаса, каменолом или неко друго мјесто експлоатације природних ресурса на територији Републике Српске и

2) мјесто извођења грађевинских, инсталатерских или монтажерских радова у Републици Српској, као и мјесто инсталације или структуре које се користе у истраживању или експлоатацији природних ресурса или дјелатност надзора у вези са наведеним активностима.

(2) Мјесто гдје друго физичко или правно лице послује у име страног правног лица и има овлаштење да закључује уговоре у име тог страног правног лица, сматра се сталним мјестом пословања страног правног лица.

(3) Мјесто гдје домаће физичко или правно лице, без овлаштења да закључује уговоре у име страног правног лица, послује у име страног правног лица држећи залихе производа или трговачке робе из којих обавља редовне испоруке у име страног правног лица, сматра се сталним мјестом пословања страног правног лица.

(4) Стално мјесто пословања не обухвата:

1) кориштење од правног лица било каквог простора само у сврху смјештаја или излагања производа или робе која припада том правном лицу,

2) одржавање залихе производа или робе која припада правном лицу само у сврху чувања и излагања,

3) одржавање залихе производа или робе која припада правном лицу само у циљу обраде и дораде од другог правног лица,

4) продају производа или робе која припада правном лицу, а која је била изложена за вријеме сајма или изложбе уколико су ти производи или роба продати најкасније у року од мјесец дана од затварања сајма или изложбе,

5) мјесто обављања активности ради набавке производа или робе или прикупљања информација за правно лице,

6) мјесто обављања активности ради извршења било какве дјелатности припремне или помоћне природе за правно лице и

7) мјесто обављања активности за било коју комбинацију дјелатности у горенаведеним случајевима, с тим да је цјелокупна дјелатност која се врши на том мјесту пословања по својој природи припремна или помоћна.

(5) Страно правно лице нема стално мјесто пословања у Републици Српској ако врши привредну дјелатност у Републици Српској преко брокера, генералног консигнационог агента или другог агента са самосталним статусом, с тим да је та дјелатност агента његова редовна привредна дјелатност.

(6) Страно правно лице нема стално мјесто пословања у Републици Српској ако је под пословном контролом правног лица из Републике Српске или од лица које врши привредну дјелатност у Републици Српској, било преко сталног мјеста пословања или на неки други начин.

(7) Изузетно од начина одређивања сталног мјеста пословања из ст. 1. до 6. овог члана, ако уговор о избјегавању двоструког опорезивања на другачији начин уређује стално мјесто пословања у односу на одредбе овог закона, примијениће се одредбе тог уговора.

Члан 42.

Порески обвезник из члана 3. т. 1, 2. и 3. овог закона који закључи уговор о обављању послова са страним правним лицем који те послове обавља путем сталног мјеста пословања, дужан је да обавијести Пореску управу о закључењу и битним елементима тог уговора у року од пет дана од дана његовог закључења.

Члан 43.

(1) Страно правно лице које остварује приход од непокретности које се налазе у Републици Српској плаћа порез на добит која се односи на ту врсту прихода.

(2) Приход од непокретности које се налазе у Републици Српској укључује сљедеће:

1) приход од изнајмљивања или других права за кориштење непокретности које се налазе у Републици Српској,

2) добитак од преноса права власништва или другог права у вези са непокретностима које се налазе у Републици Српској,

3) добитак од преноса акција страног правног лица, уколико је већи дио вриједности имовине тог лица непокретност која се налази у Републици Српској и

4) приход остварен од искориштавања природних ресурса који се налазе у Републици Српској, укључујући добитак од преноса било ког права који се односи на те природне ресурсе.

(3) Пореска основица за непокретности које се налазе у Републици Српској утврђује се у складу с одредбама наведеним у глави III овог закона и подноси се годишња пореска пријава.

ГЛАВА VI ПОРЕЗ ПО ОДБИТКУ ОД ПРИХОДА КОЈЕ СТРАНО ПРАВНО ЛИЦЕ ОСТВАРИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 44.

Порез по одбитку обрачунава се и плаћа при исплати прихода страном правном лицу примјеном стопе 10% на износ прихода страног правног лица, уколико уговором о избјегавању двоструког опорезивања није другачије уређено.

Члан 45.

Порез по одбитку плаћа се на сљедеће исплате прихода страном правном лицу:

- 1) дивиденде и удјеле у добити,
- 2) камате,
- 3) накнаде по основу ауторског права и сродних права и права интелектуалне својине (права на репродукцију књижевних, умјетничких, научних и кинематографских дјела, патенте, лиценце, права на употребу имена, дизајн, модел, заштитни знак, нацрт, план и друга слична права),
- 4) за извођење естрадног, забавног, умјетничког или спортског програма у Републици Српској,
- 5) за истраживање тржишта, рекламу и промоцију, руковођење, консалтинг, пореско и пословно савјетовање, ревизорске, рачуноводствене и правне услуге,
- 6) за премије осигурања за осигурање или реосигурање од ризика у Републици Српској,
- 7) за телекомуникационе услуге између Републике Српске и стране државе и
- 8) за закуп покретне имовине.

Члан 46.

Порез по одбитку не плаћа се на:

- 1) добит враћену у земљу страног правног лица која се односи на његово стално мјесто пословања у Републици Српској, при чему добит враћена у земљу значи преосталу добит страног правног лица након плаћеног пореза на добит у Републици Српској,
- 2) камате по кредитима и зајмовима кориштеним од правног лица из Републике Српске и сталног мјеста пословања страног правног лица у Републици Српској за улагање у опрему, постројења и непокретности у смислу члана 26. овог закона и
- 3) приходе у облику номиналне или уговорене камате на дужничке хартије од вриједности које емитује Република Српска и јединице локалне самоуправе у њеном саставу.

Члан 47.

(1) Порески обвезник из Републике Српске (у даљем тексту: исплатилац) који исплаћује страном правном лицу приходе из члана 45. овог закона, дужан је да одбије порез од износа прихода страног правног лица и да одбијени порез уплати на рачун јавних прихода Републике Српске.

(2) Плаћени порез по одбитку у складу с овим чланом је коначан порез у вези са тим приходом страног правног лица.

(3) Уколико исплатилац приликом исплате прихода из члана 45. овог закона не одбије порез по одбитку од тог прихода, дужан је да обрачуна и плати порез на исплаћени износ по стопи из члана 44. овог закона.

Члан 48.

(1) Исплатилац подноси годишњу пореску пријаву Пореској управи у року из члана 38. овог закона.

(2) Годишња пријава за порез по одбитку обухвата сљедеће информације о сваком страном правном лицу у чије име је извршено одбијање пореза за ту годину:

- 1) назив страног правног лица и земља његовог мјеста пословања,
- 2) врста и укупан износ прихода,
- 3) износ обрачунатог пореза и
- 4) износ уплаћеног пореза по одбитку.

Члан 49.

Пореска управа дужна је да на захтјев страног правног лица изда увјерење о плаћеном порезу по одбитку у Републици Српској, уколико је порез одбијен од прихода страног правног лица.

ГЛАВА VII ОТКЛАЊАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

Члан 50.

(1) Уколико порески обвезник остварује приход у иностраној држави, а приход се опорезује и у Републици Српској и у иностраној држави, онда се порез плаћен иностраној држави, било да је непосредно плаћен или по одбитку који уплаћује друго лице одбија од пореза на добит предузећа у Републици Српској, уколико такво правно лице из Републике Српске не изабере да се порез у иностранству третира као расход који се одбија приликом утврђивања пореске основице за пореску годину.

(2) Умањење пореза на добит за плаћени порез у иностранству за пореску годину не може бити веће од износа пореза на добит утврђеног примјеном стопе пореза на добит наведеног правног лица за ту пореску годину у Републици Српској.

(3) Порески обвезник може умањити порез на добит за порез плаћен у иностранству, уколико достави одговарајућу документацију коју овјери пореска институција стране државе да је порез плаћен у иностраној држави.

Члан 51.

(1) Уколико порески обвезник остварује добит из другог ентитета или Брчко Дистрикта БиХ, порез на добит који тај порески обвезник треба да плати у вези са том добити умањује се за износ пореза који је платио или треба да плати на тај приход у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ.

(2) Умањење пореза на добит у смислу става 1. овог члана не може прећи износ пореза који би иначе платио за тај износ добити у Републици Српској.

(3) Порески обвезник из става 1. овог члана дужан је да Пореској управи поднесе доказе о висини добити и висини пореза на добит који је његова пословна јединица дужна да плати у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ.

Члан 52.

(1) Уколико је страном правно лице – корисник прихода на који се примјењује порез по одбитку, резидент стране државе која је са БиХ закључила уговор о избјегавању двоструког опорезивања, тада пореска стопа из члана 44. овог закона која се примјењује на сваки такав извор прихода не може прећи пореску стопу из тог уговора, уколико је уговор ратификован и прихваћен од Босне и Херцеговине.

(2) Ослобађање од пореза или нижа пореска стопа примјењује се на приход на који се примјењује порез по одбитку, само ако страном правно лице – корисник прихода обезбиједи исплатиоцу прихода, у моменту исплате, доказе о стицању права на ослобађање или примјену ниже пореске стопе засноване на међународном уговору.

(3) Уколико су исплатилац прихода и страном правно лице – корисник прихода на који се примјењује порез по одбитку, уговорили да се пружање услуга, односно плаћање тих услуга врши континуирано у току године, у том случају страном правно лице – резидент државе са којом је БиХ закључила уговор о избјегавању двоструког опорезивања, потребне доказе у сврху примјене тог уговора не мора достављати приликом сваке исплате прихода, већ једном у току године прије прве исплате прихода.

(4) Министар доноси правилник о условима и начину стицања права на ослобађање из става 2. овог члана.

ГЛАВА VIII НАДЗОР И ДРУГЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

Надзор над примјеном овог закона врши Министарство финансија, а инспекцијски надзор Пореска управа.

Члан 54.

Порески обвезник не може вршити исплате дивиденде и удјела у добити, уколико на дан исплате има неизмирених доспјелих пореских обавеза.

Члан 55.

Пореска управа сарађује са пореским органима у Босни и Херцеговини ради превенције избјегавања извршавања пореских обавеза.

Члан 56.

(1) Порески обвезници ради утврђивања пореске основице дужни су да обезбиједи прикупљање и сачињавање књиговодствених исправа, вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја у складу са прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Порески обвезници дужни су да воде и друге евиденције и пословне књиге, у складу са законом.

Члан 57.

На контролу, утврђивање, наплату и застарјелост пореза на добит примјењује се закон којим се уређује порески поступак.

ГЛАВА IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 58.

(1) Новчаном казном од 20.000 КМ до 60.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не посједује документацију о трансферним цијенама која садржи довољно података и анализа на основу којих се може потврдити да су услови трансакција у складу са принципом „ван дохвата руке“ (члан 34. став 1),

2) на захтјев Пореске управе, у року од 30 дана, не достави документацију из тачке 1) овог члана (члан 34. став 2),

3) не поднесе годишњу пријаву контролираних трансакција са повезаним лицима (члан 34. став 3) и

4) врши исплате дивиденде и удијела у добити, а има доспјеле неизмирене пореске обавезе (члан 54).

(2) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Члан 59.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако не обавијести Пореску управу о закључењу и битним елементима уговора о обављању послова са страним правним лицем који те послове обавља путем сталног мјеста пословања, у року од пет дана од дана његовог закључења (члан 42).

(2) Новчаном казном од 1.500 КМ до 4.500 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Члан 60.

За друге повреде одредаба овог закона које имају обиљежја прекршаја, као и одговорности и санкције за прекршаје, примјењује се закон којим се уређује порески поступак.

ГЛАВА X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61.

Министар ће, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, донијети:

1) Правилник о примјени норматива расхода за утврђивање кала, растура, квара и лома (члана 11. став 6),

2) Правилник о примјени годишњих амортизационих стопа (члан 12. став 12),

3) Правилник о форми и садржају образаца и пореских пријава пореза на добит (члан 25. став 7, члан 39. став 4),

4) Правилник о трансферним цијенама и методама за њихово утврђивање (члан 35) и

5) Правилник о условима и начину стицања права на ослобађање од плаћања пореза (члан 52. став 4).

Члан 62.

Утврђивање пореске основице, пријављивање и плаћање пореза на добит за 2015. годину извршиће се у складу са одредбама Закона о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/06 и 57/12).

Члан 63.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/06 и 57/12).

Члан 64.

Овај закон се објављује у „Службеном гласнику Републике Српске“, а ступа на снагу 1. јануара 2016. године.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Нацрта закона о порезу на добит садржан је у тачки 7. Амандмана XXXII, којим је замијењен члан 68. Устава Републике Српске, а којим је прописано да Република уређује и обезбјеђује банкарски и порески систем.

Чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске, прописано је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22/02-021-581/15 од 18. августа 2015. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 7. и 18. Устава Републике Српске према којима Република, између осталог, уређује и обезбјеђује порески систем и друге односе од интереса за Републику. Такође, чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Секретаријат је на Нацрт закона о порезу на добит, актом број: 22/02-021-125/15 од 21. фебруара 2015. године, дао позитивно мишљење, а Народна скупштина Републике Српске је Нацрт закона усвојила на Седмој посебној сједници одржаној 6. марта 2015. године.

Разлози за доношење овог закона садржани су у потреби унапређивања ове области, отклањања недостатака утврђених у примјени досадашњег закона, као и прецизирању нејасних формулација појединих одредаба. Иновирање овог закона има за циљ раст финансијске дисциплине и ефикасније прикупљање прихода по основу пореза на добит.

Најбитније разлике између Нацрта и Приједлога закона, које су резултат спроведене скупштинске и јавне расправе, огледају се у томе да се приликом утврђивања пореске основице, за привредна друштва која у свом саставу имају пословне јединице, добит пословне јединице исказује на начин да она одговара оној добити коју би остварила пословна јединица да је самосталан и независан субјект, који обавља исту или сличну дјелатност под истим или сличним условима.

У приходе који се не укључују у обрачун пореске основице додати су и приход у облику номиналне или уговорене камате на дужничке хартије од вриједности које емитује Република Српска и јединице локалне самоуправе у њеном саставу.

Брисана је одредба којом су се издаци за рекламу и пропаганду признавали само до одређеног процента у укупном приходу.

Расходи по основу рекламација производа и услуга, који се признају приликом утврђивања пореске основице, повећани су са 0,5% на 3% од пословног прихода у тој пореској години.

Као новина уводи се да се пословној јединици правног лица са сједиштем у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ признају општи и административни трошкови тог правног лица који су у вези са приходом пословне јединице, а највише до висине учешћа прихода те пословне јединице у укупном приходу тог правног лица.

Детаљније је прописан појам и порески третман капиталног добитка или губитка који представљају врсту прихода, односно расхода, уз прописивање права Пореској управи да, ради њиховог одређивања, може утврдити тржишну цијене у случају када је уговорена цијена нижа од тржишне.

Поред наведеног, брисане су одредбе којима се уређује опорезивање удружења за заједничку пословну дјелатност из разлога јер је свако појединачно правно лице у удружењу порески обвезник.

Стопа пореза по одбитку, која се обрачунава и плаћа при исплати прихода страном правном лицу, смањена је са 20% на 10% на износ прихода страног правног лица, ако уговором о избјегавању двоструког опорезивања није другачије уређено.

Брисане су одредбе којима се другачије уређивало опорезивање правног лица са статусом малог пореског обвезника, те је уведена забрана према којој порески обвезник не може вршити исплате дивиденде и удјела у добити, ако на дан исплате има неизмирених доспјелих пореских обавеза.

Поред наведеног, закон је допуњен и прекршајним санкцијама, извршено је и систематизовање, прецизирање и језичко усаглашавање појединих одредаба овог закона.

Истовремено, обрађивачу су дате одређене сугестије које су се односиле на прецизирање формулација Закона, као и њихово усклађивање са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14).

Будући да је Републички секретаријат за законодавство утврдио је да је овај приједлог усклађен са Уставом, правним системом Републике и правилима нормативно-правне технике, мишљења смо да се Приједлог закона о порезу на добит може упутити на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ С ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за економске односе и регионалну сарадњу број: 17.03-020-2004/15 од 28. августа 2015. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Приједлога закона о порезу на добит, установљено је да постоје извори права ЕУ релевантни за предметну материју, те да је исте предлагач у свом раду узео у обзир, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „дјелимично усклађено“.

У дијелу примарних извора права ЕУ, предметну материју уређује Уговор о функционисању Европске уније, Наслов VII, Заједничка правила о конкуренцији, опорезивању и усклађивању законодавства, усклађивање законодавства, члан 115. / *Treaty on the Functioning of the European Union, Title VII, Common rules on competition, taxation and approximation of laws, Chapter 3, Approximation of laws, article 115.*

Предметну материју у дијелу секундарних извора, уређују:

- Директива Савјета 2009/133/ЕС од 19. октобра 2009. године о заједничком систему опорезивања у случају спајања, диобе, преноса имовине и замјене удјела привредних друштава из различитих држава чланица те на пренос сједишта Европског трговачког друштва (SE) или Европске задруге (SCE) из једне државе чланице у другу / *Council Directive 2009/133/EC of 19 October 2009 on the common system of taxation applicable to mergers, divisions, partial divisions, transfers of assets and exchanges of shares concerning companies of different Member States and to the transfer of the registered office of an SE or SCE between Member States,*
- Директива Савјета 2003/49/ЕС од 3. јуна 2003. године о заједничком систему опорезивања камата и ауторских хонорара између повезаних друштава

различитих држава чланица ЕУ / *Council Directive 2003/49/EC of 3 June 2003 on a common system of taxation applicable to interest and royalty payments made between associated companies of different Member States, u*

- Директива Савјета 2011/96/ЕС од 30. новембра 2011. године о заједничком систему опорезивања матичних и зависних привредних друштава различитих држава чланица ЕУ / *Council Directive 2011/96/EU of 30 November 2011 on the common system of taxation applicable in the case of parent companies and subsidiaries of different Member States.*

Одредбама чл. 5. и 6. Директиве 2009/133/ЕС утврђује се обавеза предузимања мјера у циљу пореског ослобађања привредног друштва током предузимања резерви другог друштва које је смјештено у другој држави чланици. Одредбе директиве којима је прописано да резервисање, резерве и порески губитак прелазе на стицаоца, дјелимично су преузете чланом 29. став 2 Приједлога. Наведеним чланом је дефинисано да код статусних промјена права и обавезе пореског обвезника преузима правни сљедбеник, што значи да се преузимају и резервисања, резерве и порески губитак.

Предлагач није вршио усклађивање са Директивама 2003/49/ЕЗ и 2011/96/ЕС, из разлога што се наведеним секундарним изворима пословни субјект једне државе чланице у одређеним случајевима ослобађа пореза на камате, лиценце или дивиденде остварене у другој држави чланици. Ослобађање од пореза је предвиђено у случају кад страном правно лице остварује приход од камата или одређених услуга у другој држави чланици без пословног настана. У случају да се према међународном споразуму о избегавању двоструког опорезивања такав приход опорезује у држави гдје је сједиште примаоца прихода, примјениће се међународни споразум и наведени приход неће бити опорезован. У овом тренутку, укидање пореза на добит остварену по основи камата, лиценци или дивиденди, смањио би приход у буџет Републике Српске.

Примјери предузимања наведени су у Упоредном приказу о усклађености Приједлога закона о порезу на добит, са правном тековином Европске уније и правним актима Савјета Европе.

Напомињемо да ће доношење предметног закона допринијети испуњавању обавеза из чл. 115. ССП, које се односе на заједничка правила о конкуренцији, опорезивању и усклађивању законодавства.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Законом о порезу на добит, који је у примјени од 1. јануара 2007. године („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/06 и 57/12), уређује се опорезивање добити правних лица у Републици Српској и страних правних лица која остварују приход у Републици Српској и правних лица са сједиштем у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту БиХ.

У постојећи Закон, који је још на снази, уграђени су најмодернији принципи опорезивања добити који се користе у развијеним земљама и земљама Европске уније. Његовом примјеном економски простор Републике Српске је постао препознатљив као дио европског економског простора у коме функционише модерна тржишна привреда, а за страна правна лица која су се већ налазила или долазила на простор Републике Српске одредбе закона су јасно прописивале обавезе.

Разлози за доношење новог Закона о порезу на добит се не налазе у потреби да се мијења суштина закона, а ни поједине одредбе које су се показале у потпуности примјенљивим, већ је основни разлог да се побољшају дијелови у којима су се појавиле нејасноће и недостаци, те да се изврши усклађивање са новијим достигнућима, који су

результат напредовања у теорији и пракси, а посебно утврђивања трансферних цијена и опорезивања порезом по одбитку страних правних лица која немају стално мјесто пословања у Републици Српској. Јасније и прецизније дефинисање треба да обезбиједи ефикаснију и потпуну примјену закона, а све ради унапређивања стања у области пореза, што подразумијева раст финансијске дисциплине и континуитет прихода по основу пореза.

Генерална новина закона је да се при обрачуноу добити користи обрачунска метода (осим опорезивања страних правних лица из члана 3. став 1. тачка 5] закона порезом по одбитку гдје је ријеч о готовинском принципу). То значи да се при израчунавању пореске основице у опорезиви приход укључује укупан приход исказан у билансу успјеха, у складу с прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија, осим прихода који у складу са овим законом имају другачији третман. С друге стране, признају се расходи исказани у билансу успјеха у складу с прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија, осим расхода који у складу са овим законом имају другачији третман.

Усљед примјене обрачунског метода исказивања расхода, пореско признати расходи ће имати шири обим у односу на постојећи закон, што ће се позитивно одразити на унапређивање стања у привреди.

Поједине одредбе Приједлога закона су допуњене на основу приједлога и сугестија које су дали у току израде овог закона: удружење послодаваца, вијећа страних инвеститора, привредне коморе, Пореска управа, финансијске организације, ММФ, ИФС итд.

Наведено је захтијевало доношење новог Закона о порезу на добит, да би се јасније прописала обавеза по основу пореза на добит свих правних лица која остварују приход и добит у Републици Српској, извршила хармонизација са другим прописима у циљу даље изградње економског простора унутар БиХ, смањиле препреке за страна улагања и друго, те извршило усклађивање са рјешењима из Закона о рачуноводству и ревизији, Закона о пореском поступку, Закона о прекршајима и другим прописима који имају утицаја на примјену Закона о порезу на добит.

Будући да се измјене и допуне односе на више од 50% постојећег текста Закона, предложено је доношење новог Закона о порезу на добит.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чл. 1. до 2. дефинише се сврха Закона и појмови који се користе у овом закону.

Чл. 3. до 4. дефинише се појам пореског обвезника, те правна лица која су изузета од плаћања пореза на добит. Порески обвезници су правна лица и пословне јединице правних лица са сједиштем у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту БиХ који остваре добит на подручју Републике Српске. Обвезници су и страна правна лица која имају имовину у Републици Српској, као и страна правна лица која имају стално мјесто пословања у Републици Српској који обављају дјелатност и остварују приходе у Републици Српској. Обвезници су и страна правна лица која немају стално мјесто пословања у Републици Српској, а остварују приходе на које исплатилац тог прихода плаћа порез по одбитку. Од плаћања пореза на добит безусловно су изузети: Централна банка БиХ, органи и институције Републике Српске и јединице локалне самоуправе и предузећа која су основана у складу са прописима о запошљавању инвалида. Остала правна лица набројана у члану 4. став 4. нису изузета за приходе остварене на тржишној основи.

Чланом 5. прописана је пореска основица као разлика између опорезивих прихода и расхода који се одбијају за ту годину, а приликом утврђивања пореске

основице добит пословне јединице мора одговарати оној добити коју би остварила пословна јединица када би била самосталан и независан субјект, који обавља исту или сличну дјелатност под истим или сличним условима.

Чл. 6. до 7. прописано је да је опорезиви приход, у циљу израчунавања пореске основице, укупан приход исказан у билансу успјеха у складу с прописима о рачуноводству и ревизији, осим слједећих прихода: дивиденда и удјели у добити у другом правном лицу са сједиштем у Републици Српској, уколико се исплаћују из добити на коју је обрачунат и плаћен порез на добит, приход у облику номиналне или уговорене камате на дужничке хартије од вриједности које емитује Република Српска и јединице локалне самоуправе у њеном саставу, камата на депозите у банци, добици утврђени директно у капиталу, приход од укидања резервисања и приходи од усклађивања вриједности имовине, која у складу са овим законом подлијеже амортизацији.

Чл. 8. до 9. прописано је да се у циљу израчунавања пореске основице признају расходи исказани у билансу успјеха у складу с прописима о рачуноводству и ревизији, осим расхода који се не признају у цијелости, а то су: расходи који се не могу доказати вјеродостојним књиговодственим исправама, камате због неблаговремено плаћених обавеза, новчане казне, уговорне казне и пенали, расходи принудне наплате јавних прихода, расходи који се односе на неопорезиви приход из члана 7. овог закона, губици на залихама због истека рока трајања залиха, као и расходи у вези са уништењем тих залиха, исправка вриједности појединачних потраживања од лица којима се истовремено дугује, поклони и прилози дати политичким странкама и организацијама, порез по одбитку из поглавља VI овог закона, који је обрачунат и плаћен на терет исплатиоца, губици утврђени директно у капиталу, расходи од усклађивања вриједности имовине, која у складу с овим законом подлијеже амортизацији и расходи који нису у вези с дјелатношћу коју порески обвезник обавља, осим ако ти расходи могу довести до остварења прихода по истом основу.

Чл. 10. до 11. прописује се начин признавања у пореске сврхе вриједности трошкова материјала и набавне вриједности продате робе исказаних у билансу успјеха примјеном методе просјечне пондерисане цијене или FIFO методе, као и да се при утврђивању вриједности залиха не може мијењати метода у току године. Такође је прописано да је мањак залиха настао усљед више силе, порески признат расход.

Чланом 12. прописан је начин и износ признавања обрачунате амортизације сталних средстава приликом утврђивања пореске основице, под условом да је та имовина у власништву пореског обвезника и да је стављена у употребу за обављање дјелатности пореског обвезника. Не признаје се у пореске сврхе трошак обрачунате амортизације на отписану дуготрајну имовину, а која се и даље води у евиденцијама пореског обвезника.

Чланом 13. дефинишу се пореско признати расходи за резервисања за трошкове у гарантном року, трошкове обнављања природних богастава, за задржане кауције и депозите и резервисања за накнаде и бенефиције запослених. У пореске сврхе расходи по основу наведених резервисања признају се када резервисања буду искориштена. Ако износ стварно насталих расхода по основу резервисања буде већи од претходно формираног резервисања, разлика се признаје као пореско допустив расход у пореском периоду у којем је настао.

Чланом 14. прописано је да се обрачунате камате и припадајући трошкови признавају на терет расхода у пореској години у којој се одбијање врши.

Чл. 15. до 20. утврђени су расходи који се признају у одређеном проценту или износу, и то: репрезентација у износу 30% од трошкова репрезентације, уз ограничење шта се сматра репрезентацијом, донације у износу до 3% од укупног прихода,

спонзорство до 2% од укупног прихода. Рекламације производа и услуга се признају приликом утврђивања пореске основице до 3% од пословног прихода у тој пореској години, а накнадно одобрени попуст признаје се код даваца попушта под условом да се попуст односи на текућу пореску годину, да је унапријед уговорен и да је доказан вјеродостојном књиговодственом исправом. Стипендије студентима и ученицима који су на редовном школовању признају се до износа на који се не плаћа порез на доходак.

Чланом 21. прописан је начин признавања отписа сумњивих потраживања и исправке вриједности у пореске сврхе. Према одредбама овог члана потраживање мора бити старије од 12 мјесеци и да је за признавање у пореске сврхе обвезник дужан да покрене једну од наведених мјера (утужио или поднио захтјев за извршење надлежном суду) или је у току неки од наведених поступака (принудна наплата, потраживање пријављено у стечајном поступку над дужником или је постигнут споразум са дужником у поступку ликвидације или стечаја).

Чланом 22. дефинисан је порески третман резерви које су дужне да формирају финансијске институције, осим осигуравајућих друштава, према прописима Агенције за банкарство Републике Српске. Финансијским институцијама резерве се признају до висине прописане интерним актима финансијске институције исказани у билансу успјеха, а највише до износа који прописује Агенција за банкарство Републике Српске. За резерве које су, према прописима Агенције за осигурање Републике Српске, дужна да формирају осигуравајућа друштва, пореско признати расход су математичке резерве, док се техничке резерве признају највише до 20% износа формираних резерви које су укључене у биланс успјеха.

Чланом 23. дефинисано је да се пословној јединици правног лица са сједиштем у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ признају општи и административни трошкови тог правног лица који су у вези са приходима пословне јединице, а највише до висине учешћа прихода те пословне јединице у укупном приходу тог правног лица.

Чл. 24. и 25. дефинисани су капитални добици и губици и порески губитак. Капитални добици или губици се остварују продајом или трансфером на други начин капиталне или инвестиционе имовине и представља разлику између продајне цијене и усклађене основице имовине. Порески губитак у пореској пријави се може преносити у сљедећих пет година од године у којој је губитак настао. Након истека периода од пет година, обвезник губи право на умањење пореске основице у наредним обрачунским периодима. Такође, прописан је третман пореског губитка који је настао пословањем у Федерацији БиХ или Брчко Дистрикту БиХ или у иностранству. Овај порески губитак се не признаје и не може се користити за умањење пореске основице.

Чл. 26. до 27. уређује се умањење пореске основице за улагање у производњу и у запошљавање. Олакшица у виду умањења пореске основице се односи на вриједност извршеног улагања у опрему, постројења и непокретности пореског обвезника који врши производну дјелатност. Под производном дјелатношћу подразумијева се производна и прерађивачка дјелатност која је као таква утврђена рјешењем о утврђивању производних дјелатности. Олакшица која се односи на умањење пореске основице приликом обрачуна пореза на добит за износ плаћеног пореза на доходак и доприноса за новозапослене раднике, се односи на запошљавање најмање 30 нових радника у једној пословној години и то на период од три године од дана запошљавања тих радника. Под новозапосленим радницима сматрају се радници који су запослени код пореског обвезника непосредно, а који су се прије запошљавања налазили на евиденцији Завода за запошљавање Републике Српске. Ова олакшица може се користити уколико су радници запослени на неодређено вријеме, а најмање три године узастопно, те уколико порески обвезник не одржи тај ниво запослености у три године губи право на олакшицу и плаћа порез као да није користио олакшицу.

Чл. 28. до 30. прописано је утврђивање добити у случају ликвидације и трансформације, спајања, припајања и подјеле правних лица. Дефинисан је термин континуитет у опорезивању, а од којег зависи даљи начин опорезивања, односно узима се у обзир вредновање пренесене имовине и обавеза у биланс стања. Континуитет у опорезивању постоји ако при преносу на друго правно лице не долази до промјена у процјени имовине и обавеза.

У чл. 31. до 35. прописује се порески третман трансферних цијена, које се јављају у трансакцијама између повезаних лица. Уколико се услови трансакција с повезаним лицима разликују од услова који би били примијењени између неповезаних лица, прописана је примјена принципа „ван дохвата руке“. У складу са смјерницама ОЕСД модела, дефинисан је појам шта се подразумева под „повезаним лицима“, које су трансакције упоредиве и одређене су методе за утврђивања трансферних цијена. Дато је ближе одређење упоредивости трансакција, тако да су упоредиве трансакције уколико нема значајних разлика између њих или тамо гдје такве разлике постоје, уколико се могу извршити разумно прецизна прилагођавања ради отклањања ефеката таквих разлика. Такође, прописана је и обавеза посједовања документације о трансферним цијенама, као и обавеза достављања исте на захтјев Пореске управе.

Чл. 36. до 40. дефинише се пореска стопа пореза на добит, појам пореске године, аконтациони порез, подношење пореске пријаве и плаћање пореза. Пореска стопа износи 10%, док се пореска стопа пореза по одбитку уређује чланом 47. Приједлога закона. Пореска година је календарска година, аконтациони порез плаћа се мјесечно до десетог у мјесецу за претходни мјесец на основу података из претходне године. Пореска пријава за пореску годину се подноси у року од 90 дана након завршетка пореске године, а најкасније до 31. марта текуће за претходну годину.

Чл. 40. до 43. дефинишу опорезивање страних правних лица која обављају пословну дјелатност преко сталног мјеста пословања у Републици Српској, начин утврђивања добити тог сталног мјеста пословања и опорезивање прихода страних правних лица од непокретности које се налазе у Републици Српској.

Чл. 44. до 49. дефинише се обавеза обрачуна и уплате пореза по одбитку на приходе које исплатилац из Републике Српске исплаћује страном правном лицу, као и обавеза подношења Пореској управи пријаве о обрачунатом и уплаћеном порезу по одбитку. Наведени су приходи на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку у име страног правног лица, као и приходи који се изузимају од плаћања пореза по одбитку. Порезом по одбитку се опорезују: дивиденде и удјели у добити, камате, накнаде по основу ауторског права и сродних права и права интелектуалне својине, за извођење естрадног, забавног, умјетничког или спортског програма у Републици Српској, за истраживање тржишта, рекламу и промоцију, руковођење, консалтинг, пореско и пословно савјетовање, ревизорске, рачуноводствене и правне услуге, за премије осигурања за осигурање или реосигурање од ризика у Републици Српској, за телекомуникационе услуге између Републике Српске и стране државе и за закуп покретне имовине. Стопа пореза по одбитку износи 10% на све исплате опорезивих прихода страног правног лица уколико уговором о избјегавању двоструког опорезивања није другачије уређено.

Чл. 50. до 52. дефинисано је отклањање двоструког опорезивања, односно умањење пореза на добит за плаћени порез на добит у иностранству. Признаје се плаћени порез на добит у иностранству, али који не може прећи износ пореза на добит утврђеног примјеном стопе пореза која је прописана у Републици Српској. Ослобађање од пореза или нижа пореска стопа по основу потписаних уговора о избјегавању двоструког опорезивања се остварује само ако страно правно лице обезбиједи

исплатиоцу прихода у моменту исплате доказе о стицању права на ослобађање или примјену ниже пореске стопе.

Чл. 53. до 57. прописано је да надзор над примјеном овог закона врши Министарство финансија, а инспекцијски надзор Пореска управа. Такође, прописано је да порески обвезник не може вршити исплате дивиденде и удјела у добити, уколико на дан исплате има неизмирених доспјелих пореских обавеза. Пореска управа сарађује са пореским органима у БиХ ради превенције избјегавања плаћања пореза, затим дефинисано је вођење књига и евиденција, контрола утврђивања и наплата пореза на добит у складу са законом којим се уређује порески поступак и надзор над примјеном овог закона.

Чл. 58. до 60. дефинисане су казнене одредбе.

Чл. 61. до 64. дефинишу се рокови за доношење правилника за примјену овог закона и ступање на снагу овог закона.

VI РАЗЛИКЕ ПРИЈЕДЛОГА У ОДНОСУ НА УСВОЈЕНИ НАЦРТ ЗАКОНА

Народна скупштина је на Седмој посебној сједници одржаној 6. марта 2015. године усвојила Нацрт закона о порезу на добит и упутила га на јавну расправу. Као резултат скупштинске расправе, јавне расправе и поновног сагледавања одредаба од предлагача утврђене су сљедеће измјене садржане у овом закону, а у односу на усвојени Нацрт закона о порезу на добит:

- У члану 5. у ставу 2) додата је одредба да добит пословне јединице правног лица са сједиштем у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ, приликом утврђивања пореске основице мора одговарати оној добити коју би остварила пословна јединица када би била самостално и независно правно лице које обавља исту дјелатност под истим или сличним условима као и правно лице чија је пословна јединица. Ово законско рјешење постоји и у прописима Федерације БиХ, а основни циљ је да се омогући Пореској управи да утврђује пореску основицу индиректном методом код оних пословних јединица које скривају добит или је приписују сједишту које се налази у другом ентитету или Брчко Дистрикту БиХ.
- У члану 7. у тачки 2) одређено је да се не укључују у обрачун пореске основице приходи од камата на дужничке хартије од вриједности које емитује Република Српска и њене јединице локалне самоуправе.
- У члану 9. прецизније су дефинисани расходи који се не признају приликом утврђивања пореске основице.
- У члану 12. брисана је одредба којом се прописивало да се трошак поправке или одржавања већи од 5% од усклађене основице имовине додаје на усклађену основицу имовине приликом обрачуна амортизације. Брисање одредбе је произашло из јавних расправа ради поједностављења обрачуна амортизације.
- Члан 13. Нацрта у вези са резервисањем је брисан будући да је био у супротности са чланом 14. Нацрта.
- У члану 18. Приједлога (који је у Нацрту члан 20) прописано је да се расходи по основу рекламација производа и услуга признају приликом утврђивања пореске основице највише до износа од 3% од пословног прихода у тој пореској години, умјесто 0,5% од укупног прихода како је то било предвиђено у Нацрту. Ограничавање признавања ових трошкова у одређеном проценту у односу на пословни приход је оправдано, с обзиром на то да је ријеч о приходима који настају искључиво као резултат дјелатности пореског обвезника, па је оправдано да се и расходи који су довели до тих прихода признају. Имајући у виду да су

пословни приходи мањи од укупних прихода, било је потребно измијенити и проценат у којем се признају ови расходи, због чега је умјесто 0,5% од укупног прихода предвиђено да се расходи признају у проценту од 3% од пословних прихода.

- Члан 19. Нацрта је брисан, јер је уважена примједба са јавних расправа да се не ограничава признавање трошкова рекламе и пропаганде.
- У члану 19. Приједлога (који је у Нацрту члан 21) уважено је да се не ограничава признавање трошкова накнадно одобреног рабата. На овај начин извршено је усклађивање са прописима Федерације БиХ који, такође не ограничавају признавање ових трошкова. Предложено рјешење из Нацрта довело би у неповољнији положај пореске обавезнике из Републике Српске у односу на обавезнике из Федерације БиХ.
- Измијењена је одредба члана 22. став 1. Приједлога закона (у Нацрту закона, члан 24. став 1) тако да је прописано да се финансијским институцијама признају расходи по основу индиректног отписа пласмана који су у складу са интерним актима финансијске институције исказани у билансу успјеха у пореском периоду, а највише до износа које приписује Агенција за банкарство Републике Српске, док је ова одредба у усвојеном Нацрту закона гласила: „Банкама и другим финансијским институцијама, осим осигуравајућих друштава, признају се расходи резервисања до висине доње границе коју прописује Агенција за банкарство Републике Српске, осим расхода резервисања за кредитне категорије А и Б.“.

Предложено рјешење је настало дјелимичним прихватањем примједба Удружења банака Републике Српске, те компарацијом са земљама у окружењу које садрже ову одредбу. Агенција за банкарство Републике Српске прописује оквир обавезних резерви за тзв. лоше кредите, који распони су одређени у проценту од пласмана кредита и финансијске институције, превасходно, банке својим интерним актима прописују тачан постотак резерви по овом основу, а у оквиру распона прописаног актима Агенције за банкарство Републике Српске. Дакле, уважавајући праксу и у Републици Српској, и у земљама у окружењу, а и земљама ЕУ, предложено је признавање ових расхода у износима које прописује регулаторни орган банкарског система у Републици Српској.

- У Приједлогу је додата нова одредба (члан 23) о признавању општих и административних трошкова пословне јединице правног лица са сједиштем у Федерацији БиХ или Брчко Дистрикту БиХ. Ова одредба је додата са циљем да се јасно одреди кључ за признавање наведених трошкова пословне јединице која послује у Републици Српској.
- У Приједлогу је додата нова одредба (чланом 24) којом се уређује порески третман капиталних добитака и губитака (у Нацрту ово није било дефинисано). Иако је ријеч о приходима или расходима који представљају остале приходе, односно расходе и улазе у биланс успјеха, па самим тим и у пореску основицу, јавила се потреба да се детаљније нормирају да би се Пореској управи оставила могућност да утврђује продајну вриједност имовине у случају када утврди да је уговорена цијена нижа од тржишне.
- Члан 31. Нацрта је брисан (Удружење за заједничку пословну дјелатност), јер удружење за заједничку пословну дјелатност није порески обавезник већ пореску обавезу пропорционално плаћају правна лица која су чланови тог удружења, због чега није сврсисходно да се удружење порески третира на другачији начин.
- У члану 44. т. 3) и 5) Приједлога (који је у Нацрту члан 45) детаљније су наведене услуге које подлијежу плаћању пореза по одбитку.

- У члану 45. Приједлога (који је у Нацрту члан 47) одређено је да се порез по одбитку не плаћа на приходе од камата на дужничке хартије од вриједности које емитује Република Српска и њене јединице локалне самоуправе.
- У члану 47. Приједлога (који је у Нацрту члан 48) стопа 20% се смањује на стопу 10%. До смањења стопе је дошло из разлога што је оцијењено да је стопа од 20% нереално висока, а да би стопа од 10% оправдала опорезивање прихода страног правног лица оствареног у Републици Српској.
- Чл. 53–60. Нацрта се бришу (опорезивање малог правног лица са статусом малог пореског обвезника). Ове одредбе су брисане јер не постоје оправдани разлози да се ови обвезници стављају у повољнији положај у односу на остале пореске обвезнике који исказују пореску основицу пореза на добит као разлику између опорезивих прихода и расхода.
- Чланом 54. Приједлога прописана је нова одредба по којој порески обвезник не може вршити исплате дивиденде и удјела у добити, уколико на дан исплате има неизмирених доспјелих пореских обавеза. На овај начин настоји се спријечити да правно лице, које добро послује и остварује добит, врши исплате дивиденди и удјела у добити, а има неизмирених доспјелих пореских обавеза.
- Чл. 58–60. Приједлога су утврђене казнене одредбе за непоштовање одредаба овог закона (у Нацрту нису били прецизирани износи новчаних казни за прекршаје).
- У Приједлогу је додата нова одредба (члан 62) којом се јасно прецизира да ће се утврђивање пореске основице, пријављивање и плаћање пореза на добит за 2015. годину извршити у складу са одредбама Закона о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/06 и 57/12). Ова одредба је унесена да би отклонила било какве дилеме и недоумице пореских обвезника када је у питању обавезна примјена ранијег закона при утврђивању пореске основице, пријављивању и плаћању пореза на добит за 2015. годину.

Остале одредбе Приједлога закона су идентичене одредбама усвојеног Нацрта закона о порезу на добит.

VII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Процјењује се да ће износ уплаћеног пореза на добит бити мањи за око 10.000.000 КМ, односно привреди Републике Српске остаје тај износ.

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

Народна скупштина Републике Српске је Закључком број: 02/1-021-291/15 од 6. марта 2015. године упутила Нацрт закона о порезу на добит на јавну расправу и обавезала Министарство финансија да спроведе расправу.

Поступајући по Закључку, Министарство финансија је у сарадњи са Привредном комором Републике Српске организовало и спровело обједињену јавну расправу о сету закона из области пореског система, у оквиру које и расправу о Нацрту закона порезу на добит према сљедећем редослиједу:

- 16. април 2015. године, Град Источно Сарајево
- 17. април 2015. године, Град Требиње
- 21. април 2015. године, Град Добој
- 22. април 2015. године, Град Бијељина
- 23. април 2015. године, Град Приједор и
- 24. април 2015. године, Град Бања Лука.

На јавној расправи укупно је учествовало 137 представника пореских обвезника од којих:

- 84 представника привредних друштава и предузетника,
- два представника синдикалних организација,
- четири начелника јединица локалне самоуправе,
- 13 представника административних служби јединица локалне самоуправе
- десет представника јавних установа, те остали представници грађана, невладиних организација и других пореских обвезника у Републици Српској.

Као резултат одржане Јавне расправе, Министарству финансија достављене су примједбе и сугестије о којима се Министарство одређило дијелом у току Јавне расправе, а дијелом у току израде текста Приједлога закона о порезу на добит.

Приједлози који су били упућени на текст Нацрта закона о порезу на добит су сљедећи:

1. Да се накнадно одобрени рабат (претходно уговорен) у цијелости признаје као расход у пореском билансу јер се примаоцу рабата признаје као приход. У пракси се дешава да велике компаније уцјењују мале добављаче са рабатовима и до 25%. Ако у Федерацији БиХ не важи иста одредба о ограничењу признатог рабата 3%, купци ће се одлучити за добављаче из Федерације БиХ који ће им одобрити тражени рабат.
2. Такође, приједлог у вези са накнадним одобреним рабатовима је био да се он призна у износу од 10% од укупног прихода.
3. Код пореза по одбитку регулисати авансна плаћања страном правном лицу и обрасце за примјену међународног уговора о избјегавању двоструког опорезивања.
4. Прецизирати шта је са губицима усљед елементарних непогода.
5. Да се трошкови рекламе и пропаганде не ограничавају, односно да се признају у цијелости.
6. У Закону о порезу на добит одредити да се сви трошкови у складу са МРС признају у пореском билансу, а правилником одредити који се не признају (лакше и јасније).
7. Резервисања ускладити са МРС.
8. Умањење основице пореза на добит – да се не умањује основица, већ да се умањује порез.

9. Поред умањења пореске основице пореза на добит за улагање у опрему, непокретности и постројења за производњу, предвидјети умањења и за улагања у услужне дјелатности.
10. Умањење за запослене раднике – не правити разлику између радника на неодређено и радника на одређено.
11. Превисока стопа пореза по одбитку јер се тај порез преваљује на пореске обвезнике из Републике Српске.
12. Предвидјети као у Федерацији БиХ ослобађање од пореза на добит извозних привредних друштава чији приход од извоза учествује преко преко 30% у укупном приходу.
13. Да се послодавац ослободи плаћања доприноса на новозапослене раднике до 12 мјесеци.
14. Ослободити бродарске услуге пореза по одбитку.
15. Прекратак рок од 30 дана за достављање документације о повезаности код трансферних цијена, прилагодити одредбе о трансферним цијенама као у земљама у окружењу.
16. Све у вези са трансферним цијенама ставити у Закон о порезу на добит.
17. Расходи по основу рекламације да буду 1%.
18. Стипендије не ограничавати у односу на средство.
19. Брисати обавезу прибављања документације и израде анализе за трансферне цијене.
20. Смањити број радника за које се може користити умањење пореске основице пореза на добит на пет или за сваког радника.
21. Да се топли оброк призна у расход у пореском билансу.
22. Порез по одбитку да остане 10%, да се прецизније одреди које су услуге опорезиве порезом по одбитку, овај порез најчешће плаћају исплатиоци на свој терет.
23. У дијелу којим се прописује трошак амортизације, брисати одредбу да се трошак поправке већи од 5% додаје на усклађену основицу у сврху обрачуна амортизације, у примјени изазива компликације и вођење дуплих евиденција средстава.
24. Да се у расходе признају донације дате физичким лицима за лијечење и помоћ социјално угроженим породицама, затим да се спортске стипендије ослободе до одређеног износа.
25. Вратити у Нацрт постојећи члан 48. којим се регулише подношење јединствене пореске пријаве надлежном пореском органу према сједишту пореског обвезника.

Образложење прихватања, односно неприхватања наведених приједлога и сугестија:

1. Приједлог је прихваћен, накнадно одобрени рабат није ограничен, односно признат је у цијелости под условом да се односи на текућу пореску годину, да је унапријед уговорен и да је доказан вјеродостојном књиговодственом исправом.
2. Приједлог није прихваћен, с обзиром на то да је ријешено као у претходној тачки.
3. Приједлог није прихваћен јер се опорезивање страних правних лица који немају стално мјесто пословања у Републици Српској врши приликом исплате сваког прихода.
4. Приједлог је прихваћен, мањак залиха усљед више силе признаје се у цијелости као порески признат расход.

5. Приједлог је усвојен и члан 19. Нацрта је брисан, односно трошкови рекламе и пропаганде признају се у пореском билансу у висини стварног трошка.
6. Законом је прописано да се признају сви трошкови исказани у билансу успјеха у складу с рачуноводственим прописима, изузев оних за које је истим законом прописан другачији третман. Правилником се не може прописивати изузимање.
7. Резервисања се признају у пореском билансу у периоду када су искориштена, а не у периоду у коме је извршено резервисање.
8. Овај приједлог/сугестија није прихваћен, јер је стопа пореза на добит 10% међу најнижима у окружењу, а умањења пореске основице пореза на добит се односе на улагања у производњу и у новозапослене раднике.
9. Приједлог није прихваћен јер је основни циљ давање пореских олакшица производној дјелатности гдје се у највећој мјери ствара нова вриједност.
10. Приједлог није прихваћен, циљ ове мјере је био да се стимулише запошљавање. Да би се искористило право на умањење пореске основице радник мора бити запослен код послодавца најмање три године. Према важећем Закону о раду радник може бити запослен на одређено вријеме највише двије године, а по истеку тог рока, ако радник настави да ради уз изричиту или прећутну сагласност послодавца, сматра се да је засновао радни однос на неодређено вријеме.
11. Приједлог је прихваћен и стопа пореза по одбитку је смањена са 20% на 10%.
12. Приједлог није прихваћен, та врста ослобађања је брисана у новом приједлогу Закона о порезу на добит Федерације БиХ.
13. Приједлог није прихваћен јер је уплата доприноса услов за остваривање права радника. Повластица се остварује умањењем пореске основице пореза на добит за износ плаћених доприноса за новопримљене раднике.
14. Приједлог уважен, наведене услуге нису опорезоване порезом по одбитку.
15. Приједлог није прихваћен јер је рок од 30 дана разуман рок за доставу документације о трансферним цијенама. Ријеч је о року који тече од дана пријема захтјева од Пореске управе да се документација достави.
16. Уважен приједлог, уз напомену да ће правилним бити уређена примјена правила о трансферним цијенама.
17. Приједлог уважен, рекламације се признају до износа 3% од пословног прихода.
18. Приједлог је прихваћен и признају се расходи по основу датих стипендија ученицима и студентима који су на редовном школовању до износа на који се не плаћа порез на доходак.
19. Приједлог се не може уважити, јер је постојање докуменатције о трансферним цијенама услов за исправно утврђивање трансакција између повезаних лица.
20. Приједлог није прихваћен јер је намјера предлагача била да се стимулише запошљавање значајног броја радника код истог послодавца на период који не може бити краћи од 3 године.
21. Топли оброк се признаје као пореско признати трошак у складу са прописима којима је уређено опорезивање дохотка.
22. Приједлог је дјелимично уважен, прецизније су одређене услуге које се опорезују порезом по одбитку, јасно је одређено да је порески обвезник стране правно лице, а да је исплатилац обавезан да одбије порез и уплати исти на рачун јавних прихода РС.
23. Приједлог у потпуности прихваћен.
24. Приједлог је прихваћен, расходи за хуманитарне, социјалне, културне и спортске сврхе су порески признати расходи у износу до 3% од укупног прихода у тој пореској години. Стипендије спортистима признат су расход до износа у складу

са прописима којима је уређено опорезивање дохотка, под условом да се налазе на редовном школовању.

25. Подношење јединствене пореске пријаве надлежном пореском органу према сједишту пореског обвезника није прихваћено, јер истовјетна одредба није садржана у новом приједлогу Закона о порезу на доходак Федерације БиХ.